# ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
της 18ης Οκτωβρίου 2002 *

Στην υπόθεση C-232/02 P(R),

**Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων,** εκπροσωπούμενη από τους V. Kreuschitz και V. Di Bucci, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

αναιρεσείουσα,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση αναιρέσεως που ασκήθηκε κατά της διατάξεως που εξέδωσε στις 4 Απριλίου 2002 ο Πρόεδρος του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στην υπόθεση T-198/01 R, Technische Glaswerke Ilmenau κατά Επιτροπής (Συλλογή 2002, σ. II-2153), και με την οποία ζητείται η εξαφάνιση της διατάξεως αυτής,

όπου ο έτερος διάδικος είναι η

**Technische Glaswerke Ilmenau GmbH,** με έδρα το Ilmenau (Γερμανία), εκπροσωπούμενη από τον G. Schohe, Rechtsanwalt,

προσφεύγουσα πρωτοδίκως,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ,

αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα C. Stix-Hackl,

εκδίδει την ακόλουθη

## Διάταξη

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 18 Ιουνίου 2002, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών κοινοτήτων άσκησε, δυνάμει του άρθρου 50, δεύτερο εδάφιο, του Οργανισμού ΕΚ του Δικαστηρίου, αναίρεση κατά της διατάξεως του Προέδρου του Πρωτοδικείου της 4ης Απριλίου 2002, Τ-198/01 R, Technische Glaswerke Ilmenau κατά Επιτροπής (Συλλογή 2002, σ. II-2153, στο εξής: αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη), με την οποία ζητεί:

— την εξαφάνιση της διατάξεως αυτής,

— την απόρριψη ως απαράδεκτης, ή επικουρικώς ως αβάσιμης, της αιτήσεως της Technische Glaswerke Ilmenau GmbH (στο εξής: TGI), με την οποία ζήτησε την αναστολή εκτελέσεως της αποφάσεως 2002/185/ΕΚ της Επιτροπής, της 12ης Ιουνίου 2001, σχετικά με κρατική ενίσχυση που χορηγήθηκε από τη Γερμανία υπέρ της Technische Glaswerke Ilmenau GmbH (Γερμανία) (ΕΕ L 62, σ. 30, στο εξής: επίμαχη απόφαση), και

— την καταδίκη της TGI στα δικαστικά έξοδα της διαδικασίας ενώπιον του Δικαστηρίου.

2 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία στις 30 Ιουλίου 2002, η TGI υπέβαλε στο Δικαστήριο τις γραπτές παρατηρήσεις της.

3 Δεδομένου ότι οι γραπτές παρατηρήσεις των διαδίκων περιέχουν όλες τις αναγκαίες πληροφορίες προκειμένου να ληφθεί απόφαση επί της αιτήσεως αναιρέσεως, παρέλκει να ακουστούν οι προφορικές εξηγήσεις των διαδίκων.

**Το νομικό πλαίσιο και τα πραγματικά περιστατικά**

4 Όσον αφορά το νομικό πλαίσιο, πρέπει να γίνει παραπομπή στις σκέψεις 1 έως 6 της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως.

5 Όσον αφορά τα πραγματικά περιστατικά, από την αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη προκύπτει ότι η TGI είναι γερμανική εταιρία ασκούσα τις δραστηριότητές της στον τομέα της υαλουργίας. Με δύο συμβάσεις συναφθείσες στις 26 Σεπτεμβρίου 1994 και στις 11 Δεκεμβρίου 1995 (στο εξής: asset-deal 1 και asset-deal 2), απέκτησε από το Treuhandanstalt (δημόσιο ίδρυμα καταπιστευτικής διαχειρίσεως), μετονομασθέν αργότερα σε Bundesanstalt für vereinigungsbedingte Sonderaufgaben (στο εξής: BvS), τέσσερις αλυσίδες παραγωγής υάλου προερχόμενες από εθνικοποιηθέντα περιουσιακά στοιχεία και ευρισκόμενες στο Ilmenau στο ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας. Η TGI, επειδή αντιμετώπιζε ταμειακές δυσχέρειες, άρχισε διαπραγματεύσεις με το BvS, οι οποίες κατέληξαν στη συμφωνία της 16ης Φεβρουαρίου 1998, με την οποία το BvS παραιτήθηκε από την αξίωση καταβολής του τιμήματος της πωλήσεως βάσει της asset-deal 1, ύψους 4 εκατομμυρίων DEM (στο εξής: απαλλαγή από την υποχρέωση πληρωμής).

6 Με έγγραφο της 1ης Δεκεμβρίου 1998, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας κοινοποίησε στην Επιτροπή διάφορα μέτρα υπέρ της TGI, μεταξύ των οποίων την απαλλαγή από την υποχρέωση πληρωμής.

7 Αφού κίνησε την επίσημη διαδικασία εξετάσεως του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ, στο πλαίσιο της οποίας έλαβε, μεταξύ άλλων, τις παρατηρήσεις της TGI στις 28 Αυγούστου 2000 και τις παρατηρήσεις της επιχειρήσεως Schott, ανταγωνίστριας της TGI, στις 28 Σεπτεμβρίου 2002, η Επιτροπή εξέδωσε, στις 12 Ιουνίου 2001, την επίμαχη απόφαση.

8 Κατά το άρθρο 1 της επίμαχης αποφάσεως, η απαλλαγή από την υποχρέωση πληρωμής χαρακτηρίζεται ως κρατική ενίσχυση υπέρ της TGI, υπό την έννοια του άρθρου 87, παράγραφος 1, ΕΚ, ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά. Κατά το άρθρο 2 της αποφάσεως, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας οφείλει να προβεί αμελλητί στην ανάκτηση της ενισχύσεως, σύμφωνα με τις διαδικασίες του εθνικού δικαίου, πλέον τόκων. Κατά το άρθρο 3 της εν λόγω αποφάσεως, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας οφείλει επίσης να ενημερώσει την Επιτροπή, εντός προθεσμίας δύο μηνών από της κοινοποιήσεως της αποφάσεως, σχετικά με τα μέτρα που έλαβε προκειμένου να συμμορφωθεί προς την απόφαση.

**Η διαδικασία ενώπιον του Πρωτοδικείου και η αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη**

9 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 28 Αυγούστου 2001, η TGI άσκησε προσφυγή ακυρώσεως της επίμαχης αποφάσεως. Με χωριστό δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 15 Οκτωβρίου 2001, ζήτησε επιπλέον την αναστολή εκτελέσεως του άρθρου 2 της επίμαχης αποφάσεως είτε μέχρι την έκδοση της αποφάσεως επί της ουσίας είτε μέχρι κάποια άλλη ημερομηνία που θα έπρεπε να καθοριστεί.

10 Με την αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη, ο δικαστής των ασφαλιστικών μέτρων έκανε δεκτή την αίτηση αναστολής έως τις 17 Φεβρουαρίου 2003, συνόδευσε, όμως, την αναστολή αυτή με διάφορες προϋποθέσεις που ορίζονται στο σημείο 2 του διατακτικού της διατάξεως αυτής.

11 Από την αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη προκύπτει ότι η Επιτροπή αμφισβήτησε το παραδεκτό της αιτήσεως λήψεως προσωρινών μέτρων, ισχυριζόμενη ότι η TGI όφειλε να αναμείνει την κίνηση διαδικασίας για την ανάκτηση της επίδικης ενισχύσεως ενώπιον των γερμανικών δικαστηρίων και να κάνει στη συνέχεια χρήση όλων των παρεχομένων ενδίκων βοηθημάτων του εσωτερικού δικαίου.

12 Συναφώς, βασιζόμενος στις αποφάσεις της 9ης Μαρτίου 1994, C-188/92, TWD Textilwerke Deggendorf (Συλλογή 1994, σ. I-833, σκέψεις 17 και 18), και της 30ής Ιανουαρίου 1997, C-178/95, Wiljo (Συλλογή 1997, σ. I-585, σκέψη 21), ο δικαστής των ασφαλιστικών μέτρων έκρινε, με τη σκέψη 54 της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως, ότι ο αποδέκτης ενισχύσεως δεν μπορεί να επικαλεστεί στα πλαίσια εθνικής διαδικασίας το ανίσχυρο της αποφάσεως της Επιτροπής με την οποία επιτάσσεται η ανάκτηση της χορηγηθείσας ενισχύσεως. Από αυτό συνήγε το συμπέρασμα ότι, καταρχήν, ο αποδέκτης αυτός, όταν ασκεί προσφυγή ακυρώσεως κατά της αποφάσεως αυτής ενώπιον του Πρωτοδικείου, μπορεί να ζητήσει τη λήψη προσωρινών μέτρων ενώπιον του δικάζοντος κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων δικαστή. Η μνημονευθείσα από την Επιτροπή νομολογία που παρατίθεται στις σκέψεις 56 και 57 της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως δεν μπορεί να οδηγήσει στη συναγωγή του συμπεράσματος ότι προσφυγή ασκούμενη ενώπιον του κοινοτικού δικαστή, πριν από την κίνηση διαδικασίας σε εθνικό επίπεδο για την ανάκτηση της ενισχύσεως, είναι απαράδεκτη.

13 Με τη σκέψη 55 της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως, ο δικαστής των ασφαλιστικών μέτρων έκρινε ότι η ερμηνεία αυτή επιρρωννύεται από το άρθρο 14, παράγραφος 3, του κανονισμού (ΕΚ) 659/1999, του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 1999, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου [88] της Συνθήκης ΕΚ (ΕΕ L 83, σ. 1), κατά το οποίο η ανάκτηση ασυμβίβαστης με την κοινή αγορά ενισχύσεως πρέπει να πραγματοποιείται αμελλητί, σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται στο δίκαιο του οικείου κράτους μέλους, υπό την επιφύλαξη, αποκλειστικά, διατάξεως του κρίνοντος κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων κοινοτικού δικαστή.

14 Κατά συνέπεια, ο δικαστής των ασφαλιστικών μέτρων έκρινε παραδεκτή την αίτηση αναστολής.

15 Επί της ουσίας της αιτήσεως, η αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη περιλαμβάνει κρίσεις του δικαστή των ασφαλιστικών μέτρων, διαδοχικώς, επί του fumus boni juris, του επείγοντος και της σταθμίσεως των συμφερόντων.

16 Καταρχάς, όσον αφορά το fumus boni juris, η TGI αναφέρεται στους πέντε λόγους ακυρώσεως τους οποίους προέβαλε με την κύρια προσφυγή της, και ιδιαιτέρως στον πρώτο και τον τρίτο λόγο, οι οποίοι αντλούνται από την παράβαση του άρθρου 87, παράγραφος 1, ΕΚ και από την προσβολή του δικαιώματος της TGI να τύχει δικαίας διαδικασίας.

17 Όσον αφορά τον πρώτο λόγο ακυρώσεως, η TGI υποστηρίζει ότι η υπόσχεση του ομόσπονδου κράτους της Θουριγγίας δεν συνιστούσε κρατική ενίσχυση, διότι είχε δοθεί στο πλαίσιο καθεστώτος ενισχύσεων για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), στις οποίες εντασσόταν και η ίδια, εντός της οικείας περιφέρειας, το οποίο εγκρίθηκε από την Επιτροπή, με συνέπεια η απαλλαγή από την υποχρέωση πληρωμής μετά την αθέτηση της υποσχέσεως αυτής να εντάσσεται στο ίδιο καθεστώς. Όσον αφορά τον τρίτο λόγο ακυρώσεως, η TGI ισχυρίστηκε, μεταξύ άλλων, ότι κατά την επίσημη διαδικασία εξετάσεως, εκτός από τις παρατηρήσεις που διαβίβασε η επιχείρηση Schott στην Επιτροπή στις 28 Σεπτεμβρίου 2000, η Επιτροπή ζήτησε από την επιχείρηση αυτή συμπληρωματικές πληροφορίες, που εστάλησαν στις 23 Ιανουαρίου 2001 και οι οποίες δεν κοινοποιήθηκαν στην TGI, εμποδίζοντάς την να λάβει θέσει επί ουσιωδών σημείων, όπως είχε δικαίωμα.

18 Η εκτίμηση του δικαστή των ασφαλιστικών μέτρων επί των δύο αυτών λόγων ακυρώσεως διατυπώνεται κατά τον ακόλουθο τρόπο με την αναιρεσιβαλλομένη διάταξη:

«74 Επισημαίνεται καταρχάς όσον αφορά τον πρώτο λόγο, ότι τα στοιχεία τα οποία προβάλλει η [TGI] με τις συμπληρωματικές παρατηρήσεις της σχετικά με την

αξίωση αναπροσαρμογής των συμβάσεων κατά το γερμανικό δίκαιο δεν φαίνεται να συνιστούν νέους ισχυρισμούς κατά την έννοια του άρθρου 48, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας [του Πρωτοδικείου]. Τα στοιχεία αυτά μπορούν μάλλον να θεωρηθούν ως διευκρινίσεις, διατυπούμενες υπό το φως των γραπτών παρατηρήσεων της Επιτροπής, αναφορικά με την αθέτηση της υποσχέσεως την οποία υποστηρίζεται ότι έδωσε το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας.

75 Όσον αφορά την απόδειξη του υποστατού της υποσχέσεως του ομόσπονδου κράτους της Θουριγγίας, επισημαίνεται ότι η Επιτροπή αρνήθηκε να λάβει υπόψη, στην επίδικη απόφαση, την αθέτηση της προβαλλόμενης υποσχέσεως και τις συνέπειές της, περιορίστηκε δε να παρατηρήσει ότι "[τ]α δικαιώματα που θα μπορούσε ενδεχομένως να διεκδικήσει [η TGI] έναντι [του ομόσπονδου κράτους της Θουριγγίας] και του BvS πρέπει να εξεταστούν χωριστά μεταξύ τους" (αιτιολογική σκέψη 82). Φαίνεται συνεπώς, όπως ισχυρίζεται η [TGI] ότι η Επιτροπή δεν αμφισβήτησε, στην επίδικη απόφαση, το υποστατό της προβαλλόμενης υποσχέσεως. Συναφώς, πρέπει να υπομνηστεί ότι μια απόφαση πρέπει να έχει αυτάρκεια, η δε αιτιολογία της δεν μπορεί να προκύπτει από μεταγενέστερα διδόμενες γραπτές ή προφορικές διευκρινίσεις, ενώ αποτελεί ήδη αντικείμενο προσφυγής ενώπιον του κοινοτικού δικαστή (αποφάσεις του Πρωτοδικείου [της 12ης Δεκεμβρίου 1996, T-16/91], Rendo κ.λπ. κατά Επιτροπής, [Συλλογή 1996, σ. II-1827], σκέψη 45· της 25ης Μαΐου 2000, T-77/95, Ufex κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. II-2167, σκέψη 54, και της 26ης Φεβρουαρίου 2002, T-323/99, INMA και Itainvest κατά Επιτροπής, [Συλλογή 2002, σ. II-545], σκέψη 76). Κατά συνέπεια, οι αμφιβολίες που εξέφρασε η Επιτροπή με τις συμπληρωματικές παρατηρήσεις της όσον αφορά το υποστατό της εν λόγω υποσχέσεως δεν μπορούν, τουλάχιστον εκ πρώτης όψεως, να γίνουν δεκτές.

76 Η έννοια της κρατικής ενισχύσεως, η οποία έχει νομικό χαρακτήρα, πρέπει να ερμηνεύεται βάσει αντικειμενικών στοιχείων. Επομένως, ο εκ μέρους της Επιτροπής χαρακτηρισμός κρατικών μέτρων ως νέων ή υφισταμένων ενισχύσεων πρέπει, καταρχήν και λαμβανομένων υπόψη τόσο των συγκεκριμένων στοιχείων της διαφοράς όσο και του τεχνικού ή περίπλοκου χαρακτήρα των εκτιμήσεων της Επιτροπής, να υπόκειται στον πλήρη έλεγχο του κοινοτικού δικαστή (απόφαση του Πρωτοδικείου της 27ης Ιανουαρίου 1998, T-67/94, Ladbroke Racing

κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-1, σκέψη 52, επιβεβαιωθείσα κατόπιν αιτήσεως αναιρέσεως με την απόφαση του Δικαστηρίου της 16ης Μαΐου 2000, C-83/98 P, Γαλλία κατά Ladbroke Racing και Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-3271, σκέψη 25, και διάταξη [του Προέδρου του Πρωτοδικείου της 19ης Δεκεμβρίου 2001, T-195/01R και T-207/01 R], Government of Gibraltar κατά Επιτροπής, [Συλλογή 2001, σ. II-3915], σκέψη 75).

77 Εν προκειμένω, η [TGI] υποστηρίζει ότι η υπόσχεση επιδοτήσεως εντασσόταν σε προεγκριθέν καθεστώς ενισχύσεων υπέρ των ΜΜΕ [...] και ότι, κατά συνέπεια, η απαλλαγή από την υποχρέωση πληρωμής, μετά την αθέτηση της υποσχέσεως αυτής, πρέπει να θεωρηθεί ως καλυπτόμενη από το ίδιο καθεστώς. Όπως αναφέρεται στην κύρια προσφυγή, στην οποία παραπέμπει η παρούσα αίτηση, το εν λόγω καθεστώς επιτρέπει στη Γερμανία τη χορήγηση ενισχύσεων ύψους μέχρι 43 % του συνόλου της επενδύσεως όταν αυτή αφορά μια ΜΜΕ, αντί του ανώτατου ύψους 27 % το οποίο επιβάλλεται βάσει άλλων ρυθμίσεων. Η Επιτροπή δεν αμφισβήτησε το γεγονός ότι δεν σημειώθηκε εν προκειμένω υπέρβαση του ορίου αυτού. Το επιχείρημα της Επιτροπής, κατά το οποίο οι συνέπειες της αθετήσεως της προβαλλόμενης υποσχέσεως θα έπρεπε να αναλυθούν ως αν η υπόσχεση αυτή να συνιστούσε μη γνωστοποιηθείσα κρατική ενίσχυση, δεν μπορεί να ανασκευάσει, τουλάχιστον χωρίς περισσότερο εμπεριστατωμένη εξέταση, το επιχείρημα της [TGI].

78 Υπό τις συνθήκες αυτές, το πρόσθετο επιχείρημα της Επιτροπής, κατά το οποίο η [TGI] δεν μπορεί να επικαλεστεί λυσιτελώς το εν λόγω καθεστώς ενισχύσεων εφόσον ελλείψει προσήκουσας αποδείξεως, δεν αποτελεί ΜΜΕ, δεν μπορεί επίσης, εκ πρώτης όψεως, να γίνει δεκτό. Συναφώς, επισημαίνεται καταρχάς ότι η Γερμανική Κυβέρνηση προσκόμισε, κατά την επίσημη διαδικασία εξετάσεως, πληροφοριακά στοιχεία για να αποδείξει ότι η [TGI] αποτελεί ΜΜΕ (αιτιολογική σκέψη 48 της επίδικης αποφάσεως). Από την πλευρά της, η Επιτροπή προέβη στην εκτίμηση, στην επίδικη απόφαση, ότι το κατά πόσον η [TGI] αποτελεί ΜΜΕ "στερείται ενδιαφέροντος για την αξιολόγηση της συμβατότητας της παραίτησης από την αξίωση της τιμής αγοράς" (αιτιολογική σκέψη 55), αφού εξέθεσε, στις αιτιολογικές σκέψεις 7 και 8, ότι η [TGI] απασχολούσε 226 μισθωτούς και είχε κύκλο εργασιών ύψους 28 048 000 DEM (14 340 715 ευρώ) το 1997, και ότι ο Geiß, ο κύριος εταίρος της, ήταν επίσης κατά τη χρονική εκείνη περίοδο ο μοναδικός εταίρος δύο άλλων επχειρήσεων που δεν υφίστανται πλέον σήμερα, εκ των οποίων η μία απασχολούσε 74 μισθωτούς.

79 Η επιχειρηματολογία της [TGI] σχετικά με τον πρώτο λόγο δεν μπορεί συνεπώς, εκ πρώτης όψεως, να μη ληφθεί υπόψη.

80 Όσον αφορά τον τρίτο λόγο, πρέπει να υπομνησθεί καταρχάς ότι αποδέκτες των αποφάσεων που λαμβάνει η Επιτροπή στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων είναι τα οικεία κράτη μέλη (απόφαση [του Δικαστηρίου της 2ας Απριλίου 1998, C-367/95 P], Επιτροπή κατά Sytraval και Brink's France, [Συλλογή 1998, σ. I-1719], σκέψη 45). Είναι ωστόσο προφανές ότι τα συμφέροντα ενός αποδέκτη ενισχύσεως μπορούν να θιγούν σοβαρά με την απόφαση που λαμβάνεται κατά το πέρας της επίσημης διαδικασίας εξετάσεως. Κατά πάγια νομολογία, ο σεβασμός των δικαιωμάτων άμυνας σε κάθε διαδικασία που κινείται κατά ενός προσώπου, η οποία είναι δυνατόν να καταλήξει στην έκδοση βλαπτικής πράξεως, συνιστά θεμελιώδη αρχή του κοινοτικού δικαίου και πρέπει να διασφαλίζεται ακόμα και αν δεν υφίσταται ειδική ρύθμιση (βλ., υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις [του Δικαστηρίου της 5ης Οκτωβρίου 2000, C-288/96, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλογή 2000, σ. I-8237], σκέψη 99· [του Δικαστηρίου της 14ης Φεβρουαρίου 1990, C-301/87, Γαλλία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. I-307], σκέψη 29, και απόφαση [του Πρωτοδικείου] της 14ης Δεκεμβρίου 2000, [T-613/97], Ufex κ.λπ. κατά Επιτροπής, [Συλλογή 2000, σ. II-4055], σκέψεις 85 και 86).

81 Όσον αφορά το καθήκον της Επιτροπής να ενημερώνει τους ενδιαφερόμενους σχετικά με την κίνηση επίσημης διαδικασίας εξετάσεως, το Δικαστήριο έκρινε ότι η Επιτροπή έχει ως καθήκον "να λάβει όλες τις αναγκαίες απόψεις" αν από την προκαταρκτική εξέτασή της ανέκυψαν αμφιβολίες ως προς το συμβατό του επίμαχου μέτρου με την κοινή αγορά (προμνημονευθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Sytraval και Brink's France, σκέψη 39). Επιπλέον, κατά πάγια νομολογία, η δημοσίευση ανακοινώσεως στην Επίσημη Εφημερίδα "σκοπεί μόνο στο να συλλέξει η Επιτροπή από τους ενδιαφερομένους όλα τα στοιχεία που μπορούν να τη διαφωτίσουν στις μελλοντικές της ενέργειες" (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 12ης Ιουλίου 1973, 70/72, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλογή τόμος 1972-1973, σ. 609, σκέψη 19, και του Πρωτοδικείου της 22ας Οκτωβρίου 1996, T-266/94, Skibsværftsforeningen κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. II-1399, σκέψη 256). Κατά τη νομολογία αυτή, στους ενδιαφερόμενους αναγνωρίζεται κυρίως ο ρόλος των πηγών ενημερώσεως της Επιτροπής στο πλαίσιο επίσημης διαδικασίας εξετάσεως. Οι ενδιαφερόμενοι συνεπώς, μακράν του να μπορούν να επικαλεστούν τα δικαιώματα άμυνας που αναγνωρίζονται στα πρόσωπα

κατά των οποίων κινείται η διαδικασία, έχουν μόνον το δικαίωμα να μετέχουν στη διοικητική διαδικασία σε βαθμό επαρκή λαμβανομένων υπόψη των συνθηκών της συγκεκριμένης περιπτώσεως (απόφαση του Πρωτοδικείου της 25ης Ιουνίου 1998, T-371/94 και T-394/94, British Airways κ.λπ. και British Midland Airways κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-2405, σκέψεις 59 και 60, και προμνημονευθείσα απόφαση της 14ης Δεκεμβρίου 2000, Ufex κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 89).

82 Εξάλλου, το δικαίωμα αποδέκτη κρατικής ενισχύσεως να διατυπώσει την άποψή του επί αποφάσεως να κινηθεί η επίσημη διαδικασία εξετάσεως αναγνωρίζεται ήδη ρητώς με το άρθρο 20, παράγραφος 1, του κανονισμού 659/1999.

83 Η [TGI] προβάλλει κατ' ουσίαν ότι από τις αρχές της χρηστής διοικήσεως και της επιεικείας προκύπτει ότι, λαμβανομένης υπόψη της σοβαρότητας των συνεπειών που είναι ενδεχόμενο να προκύπτουν για τον αποδέκτη ενισχύσεως από τη λήψη αρνητικής αποφάσεως κατά το πέρας της επίσημης διαδικασίας εξετάσεως, η Επιτροπή είχε την υποχρέωση να της επιτρέψει να διατυπώσει την άποψή της επί των σημαντικών σημείων που ανέκυψαν κατά τη διαδικασία αυτή. Αναφερόμενη στον καινοφανή χαρακτήρα του ζητήματος της ακριβούς εκτάσεως των δικαιωμάτων του αποδέκτη ενισχύσεως, εν σχέσει προς τους λοιπούς ενδιαφερόμενους στα πλαίσια της διαδικασίας αυτής, η [TGI] επικαλείται κατ' αναλογία την πρόσφατη νομολογία του Πρωτοδικείου σχετικά με τα δικαιώματα άμυνας (αποφάσεις [του Πρωτοδικείου της 19ης Φεβρουαρίου 1998, T-42/96], Eyckeler & Malt κατά Επιτροπής, [Συλλογή 1998, σ. II-401, σκέψεις 75 επ., [της 10ης Μαΐου 2001, T-186/97, T-187/97, T-190/97 έως T-192/97, T-210/97, T-211/97, T-216/97 έως T-218/97, T-279/97, T-280/97, T-293/97 και T-147/99], Kaufring κ.λπ. κατά Επιτροπής, [Συλλογή 2001, σ. II-1337], σκέψη 153, και [της 5ης Ιουνίου 2001, T-6/99], ESF Elbe-Stahlwerke Feralpi κατά Επιτροπής, [Συλλογή 2001, σ. II-1523], σκέψεις 126, 128 και 130).

84 Χωρίς να είναι αναγκαίο, στα πλαίσια της παρούσας διαδικασίας, να εξεταστεί αν η [TGI] μπορεί να επικαλεστεί τη διαπραχθείσα και αναγνωρισθείσα από την Επιτροπή προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας του κράτους μέλους αποδέκτη της επίδικης αποφάσεως, διαπιστώνεται ότι στον αποδέκτη κρατικής ενισχύσεως δεν μπορεί να αναγνωρισθεί το γενικό δικαίωμα να διατυπώνει την άποψή του επί όλων των δυνητικώς σημαντικών ζητημάτων που ανακύπτουν

κατά την επίσημη διαδικασία εξετάσεως. Συγκεκριμένα, από την παρατεθείσα ανωτέρω στη σκέψη 80 νομολογία προκύπτει ότι τέτοιο δικαίωμα δεν αναγνωρίζεται (βλ., υπό την ίδια έννοια, τις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Geelhoed στις εκκρεμείς ενώπιον του Δικαστηρίου συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-328/99 και C-399/00, Ιταλία κατά Επιτροπής και SIM 2 Multimedia κατά Επιτροπής, σημεία 91 και 92). Τέτοιο δικαίωμα θα έβαινε πέραν του δικαιώματος ακροάσεως και θα μπορούσε να συνεπάγεται πράγματι την αναγνώριση, υπέρ των αποδεκτών κρατικής ενισχύσεως, δικαιώματος επί συζητήσεως κατ' αντιπαράθεση με την Επιτροπή, δικαιώματος του οποίου η αναγνώριση απορρίφθηκε παγίως μέχρι σήμερα σε όλους τους ενδιαφερόμενους κατά την έννοια του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ και του άρθρου 20 του κανονισμού 659/1999 (προμνημονευθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Sytraval και Brink's France, σκέψη 59).

85 Ωστόσο, η Επιτροπή έχει προφανώς το καθήκον να συμπεριφέρεται αμερολήπτως έναντι όλων των ενδιαφερομένων στα πλαίσια επίσημης διαδικασίας εξετάσεως. Η υποχρέωση μη διακρίσεως μεταξύ των ενδιαφερομένων που υπέχει η Επιτροπή απορρέει από το δικαίωμα επί χρηστής διοικήσεως, το οποίο αποτελεί μέρος των γενικών αρχών του κράτους δικαίου, κοινών στις συνταγματικές παραδόσεις των κρατών μελών (βλ., κατ' αναλογία, την απόφαση του Πρωτοδικείου της 30ής Ιανουαρίου 2002, T-54/99, [Max.mobil κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. II-313], σκέψη 48). Συναφώς, επισημαίνεται ότι το άρθρο 41, παράγραφος 1, του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που διακηρύχθηκε στις 7 Δεκεμβρίου 2000 στη Νίκαια (ΕΕ 2000, C 364, σ. 1, στο εξής: Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων), επιβεβαιώνει ότι «[κ]άθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην αμερόληπτη, δίκαιη και εντός ευλόγου προθεσμίας εξέταση των υποθέσεών του από τα όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης». Κατά συνέπεια, παρά τον περιορισμένο χαρακτήρα των δικαιωμάτων συμμετοχής και ενημερώσεως, όπως εκτέθηκε ανωτέρω, των οποίων απολαύει ο αποδέκτης κρατικής ενισχύσεως, η Επιτροπή, ως υπεύθυνη της διαδικασίας, είναι δυνατό να υπέχει, τουλάχιστον εκ πρώτης όψεως, την υποχρέωση να του διαβιβάσει παρατηρήσεις τις οποίες ζήτησε ρητώς από ανταγωνίστρια επιχείρηση κατόπιν των παρατηρήσεων που είχε καταθέσει αρχικά ο εν λόγω αποδέκτης της ενισχύσεως. Αν επιτρεπόταν στην Επιτροπή να επιλέξει, κατά τη διαδικασία, να ζητήσει συμπληρωματικές ειδικές πληροφορίες από επιχείρηση ανταγωνίστρια του αποδέκτη της ενισχύσεως, χωρίς να παράσχει σε αυτόν τη δυνατότητα να λάβει γνώση των παρατηρήσεων που διατυπώθηκαν κατόπιν του αιτήματος της Επιτροπής και, ενδεχομένως, να απαντήσει σε αυτές, θα υπήρχε κίνδυνος να περιοριστεί σημαντικά η πρακτική αποτελεσματικότητα του δικαιώματος ακροάσεως του αποδέκτη της ενισχύσεως.

86 Τέτοια παράλειψη μπορεί όμως να συνεπάγεται την ακύρωση της επίδικης αποφάσεως μόνον αν, εφόσον δεν συνέβαινε, η επίσημη διαδικασία εξετάσεως μπορούσε να καταλήξει σε διαφορετικό αποτέλεσμα (προπαρατεθείσα απόφαση [Γερμανία κατά Επιτροπής], σκέψη 101). Αυτό δεν συμβαίνει εν προκειμένω, κατά την Επιτροπή, η οποία αναγνωρίζει το σφάλμα στο οποίο υπέπεσε συναφώς, διότι οι συμπληρωματικές παρατηρήσεις της επιχειρήσεως Schott ουδεμία επίδραση είχαν στην επίδικη απόφαση. Η [TGI] προβάλλει απεναντίας ότι οι παρατηρήσεις αυτές επηρέασαν σαφώς την απόφαση της Επιτροπής να μην εγκρίνει την επίμαχη ενίσχυση, όπως προκύπτει, κατά την άποψή της, ιδίως από τις αιτιολογικές σκέψεις 102 και 103 της αποφάσεως [...]. Συναφώς, διαπιστώνεται ότι αυτές οι αιτιολογικές σκέψεις αποτελούν σημαντικό μέρος της αιτιολογίας του συμπεράσματος στο οποίο κατέληξε η Επιτροπή, κατά το οποίο η επίμαχη ενίσχυση δεν πληρούσε την αναγκαία προϋπόθεση της αναλογικότητας για να θεωρηθεί ως συμβατή με την κοινή αγορά ενίσχυση υπέρ της αναδιαρθρώσεως της επιχειρήσεως. Η Επιτροπή υπογράμμισε, κατά τη δεύτερη ακρόαση, ότι τα στοιχεία που προσκομίστηκαν με τις συμπληρωματικές παρατηρήσεις της επιχειρήσεως Schott δεν ελήφθησαν υπόψη. Εντούτοις, επειδή η σχετική αναφορά η οποία περιλαμβάνεται στην αιτιολογική σκέψη 103, έστω και με τη μνεία ενός «ανταγωνιστή» της [TGI], καθώς και η περιλαμβανόμενη στην αιτιολογική σκέψη 102 αναφορά στις υποτιθέμενες «επιθετικές δραστηριότητες που ενδέχεται να προξενήσουν στρεβλώσεις στην αγορά», μπορούν, κατά την κοινή αντίληψη, να εκληφθούν υπό την έννοια ότι αφορούν τόσο τις συμπληρωματικές όσο και τις αρχικές παρατηρήσεις της εν λόγω επιχειρήσεως, ο δικαστής της κύριας υποθέσεως θα μπορούσε να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η Επιτροπή επηρεάστηκε από όλες τις παρατηρήσεις της επιχειρήσεως Schott κατά την έκδοση της αποφάσεώς της επί του υπό εξέταση μέτρου. Αυτό είναι κατά μείζονα λόγο αληθές καθόσον μία από τις ερωτήσεις που υπέβαλε η Επιτροπή στην επιχείρηση Schott αφορούσε ακριβώς την υποτιθέμενη "πολιτική του πολέμου τιμών" που εφάρμοζε η [TGI]. Υφίσταται συνεπώς μια πραγματική πιθανότητα, αν δεν συνέβαινε η εν λόγω παράλειψη, η επίσημη διαδικασία εξετάσεως να είχε καταλήξει σε διαφορετικό αποτέλεσμα.

87 Πρέπει επομένως να συναχθεί το συμπέρασμα ότι ο τρίτος λόγος που προβάλλει η [TGI] έχει επίσης, εκ πρώτης όψεως, σοβαρό χαρακτήρα.

88 Εν όψει των ανωτέρω, οι προβαλλόμενοι από την [TGI] πραγματικοί και νομικοί ισχυρισμοί δεν φαίνεται να στερούνται παντελώς ερείσματος (διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της 19ης Ιουλίου 1995, C-149/95 P(R), Επιτροπή

κατά Atlantic Container Line κ.λπ., Συλλογή 1995, σ. I-2165, σκέψη 26, και διάταξη [του Προέδρου του Πρωτοδικείου της 8ης Δεκεμβρίου 2000, T-237/99 R], BP Nederland κ.λπ. κατά Επιτροπής, [Συλλογή 2000, σ. II-3849], σκέψη 37). Υπό τις συνθήκες αυτές, η παρούσα αίτηση δεν είναι απορριπτέα λόγω ελλείψεως fumus boni juris και επομένως πρέπει να εξεταστεί αν πληροί την προϋπόθεση του επείγοντος χαρακτήρα.»

19 Ο δικαστής των ασφαλιστικών μέτρων έκρινε στη συνέχεια, με τις σκέψεις 96 έως 109, ότι επληρούτο και η προϋπόθεση του επείγοντος χαρακτήρα, δεδομένου ότι η TGI απέδειξε με επαρκή πιθανότητα ότι η άμεση εκτέλεση της επίμαχης αποφάσεως θα έθετε σε κίνδυνο προσεχώς, αν όχι αμέσως, την ίδια την ύπαρξή της.

20 Τέλος, όσον αφορά τη στάθμιση των συμφερόντων, ο δικαστής των ασφαλιστικών μέτρων έκρινε ως ακολούθως:

«113 Πρέπει καταρχάς να υπομνηστεί ότι το άρθρο 88, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, ΕΚ προβλέπει ότι, αν η Επιτροπή διαπιστώσει ότι ενίσχυση που χορηγείται από ένα κράτος ή με κρατικούς πόρους δεν συμβιβάζεται με την κοινή αγορά, αποφασίζει ότι το εν λόγω κράτος οφείλει να την καταργήσει ή να την τροποποιήσει εντός της προθεσμίας που η ίδια καθορίζει. Κατά συνέπεια, το γενικό συμφέρον, υπέρ του οποίου η Επιτροπή ασκεί τα καθήκοντα που της αναθέτει το άρθρο 88, παράγραφος 2, ΕΚ και το άρθρο 7 του κανονισμού 659/1999, ώστε να διασφαλίζει, κυρίως, ότι η λειτουργία της κοινής αγοράς δεν θα στρεβλώνεται από κρατικές ενισχύσεις επιβλαβείς για τον ανταγωνισμό, έχει ιδιαίτερη σημασία (βλ., υπό την έννοια αυτή, τη διάταξη του προέδρου του τέταρτου πενταμελούς τμήματος του Πρωτοδικείου της 2ας Απριλίου 1998, T-86/96 R, Arbeitsgemeinschaft Deutscher Luftfahrt-Unternehmen και Hapag-Lloyd κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-641, σκέψη 74, και την προμνημονευθείσα διάταξη Government of Gibraltar κατά Επιτροπής, σκέψη 108). Συγκεκριμένα, η υποχρέωση του οικείου κράτους μέλους να καταργήσει ενίσχυση ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά σκοπεί στην επαναφορά των πραγμάτων στην προτέρα κατάσταση (απόφαση του Δικαστηρίου της 4ης Απριλίου 1995, C-348/93, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλογή 1995, σ. I-673, σκέψη 26, και απόφαση [της 20ής Μαρτίου 1997, C-24/95], Alcan Deutschland, [Συλλογή 1997, σ. I-1591], σκέψη 23).

114 Κατά συνέπεια, στο πλαίσιο αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων που σκοπεί στην αναστολή εκτελέσεως της επιβληθείσας από την Επιτροπή υποχρεώσεως να αποδοθεί ενίσχυση που χαρακτηρίστηκε ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά, το κοινοτικό συμφέρον πρέπει κανονικά, αν όχι σχεδόν πάντοτε, να υπερισχύει του συμφέροντος του αποδέκτη της ενισχύσεως να αποφύγει την εκτέλεση της υποχρεώσεως αποδόσεως πριν από την έκδοση της αποφάσεως στην κύρια υπόθεση.

115 Δεν μπορεί ωστόσο να αποκλειστεί το ενδεχόμενο να μπορεί ο αποδέκτης ενισχύσεως να επιτύχει τη χορήγηση προσωρινών μέτρων εφόσον πληρούνται, όπως εν προκειμένω, οι προϋποθέσεις του fumus boni juris και του επείγοντος χαρακτήρα. Αντίθετη απόφαση θα ενείχε τον κίνδυνο να καταστήσει πρακτικώς ανεφάρμοστη τη δυνατότητα, η οποία παρέχεται από τα άρθρα 242 ΕΚ και 243 ΕΚ και προβλέπεται στο άρθρο 14, παράγραφος 3, του κανονισμού 659/1999, να επιτυγχάνεται, ακόμα και στις υποθέσεις κρατικών ενισχύσεων, μια πραγματική προσωρινή δικαστική προστασία. Συναφώς, πρέπει να υπομνηστεί ότι η προστασία αυτή συνιστά γενική αρχή του κοινοτικού δικαίου ερειδόμενη στις κοινές συνταγματικές παραδόσεις των κρατών μελών (απόφαση [του Δικαστηρίου της 15ης Μαΐου 1986, 222/84], Johnston, [Συλλογή 1986, σ. 1651], σκέψη 18, και διάταξη του Πρωτοδικείου της 11ης Φεβρουαρίου 2002, T-77/01, Diputación Foral de Alava κ.λπ. κατά Επιτροπής, [Συλλογή 2002, σ. II-81], σκέψη 35). Η αρχή αυτή διατυπώνεται επίσης στα άρθρα 6 και 13 της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών και στο άρθρο 47 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων.

116 Πρέπει συνεπώς να εξεταστεί αν υφίστανται εν προκειμένω εξαιρετικές περιστάσεις που θα μπορούσαν να δικαιολογήσουν στάθμιση των διακυβευομένων συμφερόντων υπέρ της χορηγήσεων προσωρινών μέτρων.

117 Διαπιστώνεται καταρχάς ότι η επίμαχη ενίσχυση, ανερχόμενη σε 4 εκατομμύρια DEM (2 045 167 ευρώ) αντιπροσωπεύει λιγότερο από 6 % του συνολικού ποσού 67 425 000 DEM (34 473 855 ευρώ) ενισχύσεων που χορηγήθηκαν στην [TGI] στο

πλαίσιο της asset-deal 1 και της asset-deal 2. Επιπλέον, με εξαίρεση την απαλλαγή από την υποχρέωση πληρωμής, η Επιτροπή δεν αμφισβητεί το συμβατό των περισσοτέρων από τις ενισχύσεις αυτές με διάφορα ισχύοντα καθεστώτα ενισχύσεων (αιτιολογικές σκέψεις 56 έως 65 της επίδικης αποφάσεως). Η [TGI] άρχισε πράγματι τις οικονομικές δραστηριότητές της μόνον από τη χορήγηση αυτής της απαλλαγής από την υποχρέωση πληρωμής, το 1998, και εντεύθεν. Κατά συνέπεια, φαίνεται ότι δεν ανταποκρίνεται εν προκειμένω στην πραγματικότητα να υποστηριχθεί ότι η άμεση απόδοση της επίμαχης ενισχύσεως θα επέτρεπε την αποκατάσταση συγκεκριμένων συνθηκών ανταγωνισμού που υφίσταντο προηγουμένως στην οικεία αγορά ή στις οικείες αγορές υάλου (ουδεμία συγκεκριμένη αγορά προσδιορίζεται στις αιτιολογικές σκέψεις 35 και 36 της επίδικης αποφάσεως). Η απόδοση της ενισχύσεως θα μπορούσε ευχερώς, όπως προβάλλει η [TGI] να έχει ως μόνη συνέπεια την ενίσχυση της δεσπόζουσας θέσεως της επιχειρήσεως Schott, κύριας ανταγωνίστριας επιχειρήσεως σε κοινοτικό επίπεδο της [TGI] και της μόνης η οποία διατύπωσε παρατηρήσεις κατά την επίσημη διαδικασία εξετάσεως. Η επιχείρηση αυτή, η δεσπόζουσα θέση της οποίας δεν αμφισβητείται από την Επιτροπή, έχει κύκλο εργασιών σημαντικότατα υψηλότερο από τον κύκλο εργασιών της [TGI]. Αποκλείεται συνεπώς να υποστεί αυτή η ανταγωνίστρια επιχείρηση σημαντική ζημία κατόπιν της χορηγήσεως προσωρινών μέτρων εν προκειμένω. Εξάλλου, η επιχείρηση Schott είναι επίσης εγκατεστημένη στο ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας.

118 Επομένως, στην παρούσα υπόθεση συντρέχουν εξαιρετικές και ειδικότατες περιστάσεις οι οποίες συνηγορούν υπέρ της χορηγήσεως προσωρινών μέτρων.

119 Εντούτοις, λαμβανομένου υπόψη του κοινοτικού συμφέροντος να διενεργείται πραγματική ανάκτηση των κρατικών ενισχύσεων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων οι οποίες χορηγούνται, a priori, για την αναδιάρθρωση επιχειρήσεων οι οποίες αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσχέρειες, η χορήγηση πλήρους αναστολής εκτελέσεως της επίδικης αποφάσεως μέχρι την έκδοση της αποφάσεως στην κύρια δίκη δεν θα ήταν δικαιολογημένη.

120 Απεναντίας, η χορήγηση περιορισμένων προσωρινών μέτρων είναι, υπό τις ειδικές συνθήκες της προκειμένης περιπτώσεως, δικαιολογημένη και ανταποκρίνεται προσηκόντως στην ανάγκη να διασφαλιστεί πραγματική προσωρινή δικαστική προστασία.»

21 Υπό τις συνθήκες αυτές, χορηγήθηκε αναστολή εκτελέσεως της επίμαχης αποφάσεως μέχρι τις 17 Φεβρουαρίου 2003, η οποία συνοδεύτηκε με τις οριζόμενες στο σημείο 2 του διατακτικού της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως προϋποθέσεις.

## Η αίτηση αναιρέσεως

22 Η αίτηση αναιρέσεως στηρίζεται σε τρεις λόγους αντλούμενους από νομική πλάνη της αναιρεσιβαλλόμενης διατάξεως ως προς το παραδεκτό της αιτήσεως αναστολής εκτελέσεως, ως προς την εκτίμηση περί του fumus boni juris και ως προς τη στάθμιση των συμφερόντων.

*Επί του πρώτου λόγου αναιρέσεως*

Επιχειρήματα των διαδίκων

23 Κατά τον πρώτο λόγο αναιρέσεως, ο δικαστής των ασφαλιστικών μέτρων υπέπεσε σε νομική πλάνη θεωρώντας την αίτηση της TGI παραδεκτή και εαυτόν αρμόδιο.

24 Αναφερόμενη στις διατάξεις της 6ης Φεβρουαρίου 1986, 310/85 R, Deufil κατά Επιτροπής (Συλλογή 1986, σ. 537, σκέφη 22), και της 15ης Ιουνίου 1987, 142/87 R, Βέλγιο κατά Επιτροπής (Συλλογή 1987, σ. 2589, σκέφη 26), η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι η TGI όφειλε προηγουμένως να ασκήσει προσφυγή ενώπιον εθνικού δικαστηρίου για να αποτρέψει ενδεχόμενη ζημία. Με τις δύο αυτές διατάξεις, οι αιτήσεις αναστολής απορρίφθηκαν ως απαράδεκτες, διότι οι προσφεύγοντες δεν έκαναν

καταρχάς χρήση των εθνικών ενδίκων βοηθημάτων. Η αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη, η οποία, κατ' ουσίαν, επιτρέπει την ταυτόχρονη άσκηση δύο ενδίκων βοηθημάτων, ενός ενώπιον του κοινοτικού δικαστή και του άλλου ενώπιον του εθνικού δικαστή, παραβιάζει την αρχή σύμφωνα με την οποία πρέπει να αποφεύγεται η πολλαπλή αρμοδιότητα επί ενός και μόνο νομικού ζητήματος.

25 Κατά την Επιτροπή, μόνον αν τα εθνικά ένδικα βοηθήματα δεν ευδοκιμήσουν, η επιχείρηση μπορεί, τότε, να επικαλεστεί βασίμως τον αναγκαίο και επείγοντα χαρακτήρα της αναστολής ενώπιον του κοινοτικού δικαστή.

26 Η άποψη αυτή έχει το πλεονέκτημα να επιτρέπει στην ενδιαφερόμενη επιχείρηση να προβάλλει ενώπιον του εθνικού δικαστή πρόσθετες αιτιάσεις, που αφορούν, ιδίως, πλημμέλειες της εθνικής διαδικασίας αποδόσεως ή που θεμελιώνονται στη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη και την ασφάλεια δικαίου.

27 Όσον αφορά το άρθρο 14, παράγραφος 3, του κανονισμού 659/1999, που αναφέρει ο δικαστής των ασφαλιστικών μέτρων στη σκέψη 55 της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως, αυτό απευθύνεται πρωτίστως στα κράτη μέλη, τα οποία μπορούν πράγματι να ζητήσουν την αναστολή μόνον ενώπιον του κοινοτικού δικαστή

28 Με τις γραπτές της παρατηρήσεις, η TGI ισχυρίζεται ότι, αν υιοθετηθεί η άποψη της Επιτροπής, διαταράσσεται η κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ του εθνικού και του κοινοτικού δικαστή, με βάση την οποία ο δεύτερος είναι αποκλειστικά αρμόδιος να κρίνει επί της νομιμότητας μιας αποφάσεως της Επιτροπής και να αναστέλλει την εκτέλεσή της.

29 Η TGI προσθέτει ότι δεν υφίσταται, εν προκειμένω, εθνική εκτελεστική πράξη, την οποία θα μπορούσε να προσβάλλει ενώπιον του εθνικού δικαστή και ότι δεν μπορεί

να ζητηθεί από αυτή να αναμείνει την έκδοση μιας τέτοιας πράξεως προκειμένου να την προσβάλλει ενώπιον του εθνικού δικαστή, ενώ, ταυτοχρόνως, υποχρεούται, με βάση την προπαρατεθείσα νομολογία TWD Textilwerke Deggendorf, να ζητήσει από τον κοινοτικό δικαστή την ακύρωση της επίμαχης αποφάσεως.

Εκτίμηση

30 Ο πρώτος λόγος αναιρέσεως είναι προδήλως αβάσιμος και πρέπει εξαρχής να απορριφθεί.

31 Καταρχάς, αντίθετα προς ό,τι υποστηρίζει η Επιτροπή στο σημείο 16 της αιτήσεώς της αναιρέσεως, η υποβληθείσα στην προπαρατεθείσα υπόθεση Deufil κατά Επιτροπής αίτηση αναστολής δεν απορρίφθηκε ως απαράδεκτη, αλλά εξετάστηκε επί της ουσίας, κατόπιν του οποίου ο δικαστής των ασφαλιστικών μέτρων έκρινε ότι η προσφεύγουσα δεν είχε αποδείξει την προϋπόθεση της υπάρξεως σοβαρής και ανεπανόρθωτης ζημίας. Το ίδιο ισχύει για την προπαρατεθείσα απόφαση Βέλγιο κατά Επιτροπής, στην οποία, άλλωστε, δεν ήταν ο αποδέκτης της ενισχύσεως αλλά το χορηγήσαν την ενίσχυση κράτος μέλος που υπέβαλε την αίτηση.

32 Κατά τα λοιπά, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά το άρθρο 104, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, το παραδεκτό αιτήσεως αναστολής εκτελέσεως πράξεως ενός οργάνου εξαρτάται μόνο από το αν ο αιτών προσέβαλε την πράξη αυτή με προσφυγή ενώπιον του Πρωτοδικείου.

33 Τα προβληθέντα από την Επιτροπή επιχειρήματα, που στηρίζονται σε εκτιμήσεις σκοπιμότητας ως προς την αποτελεσματικότητα των διαφορετικών διαδικασιών, δεν μπορούν να οδηγήσουν στην τροποποίηση, στον τομέα του ελέγχου των κρατικών

ενισχύσεων, του γενικού κανόνα που υπενθυμίστηκε στην προηγούμενη σκέψη και, στην ειδική περίπτωση μιας επιχειρήσεως που άσκησε προσφυγή αυρώσεως κατά αποφάσεως της Επιτροπής περί ανακτήσεως ασυμβίβαστης ενισχύσεως, στο να μη χορηγηθεί σε αυτή δυνατότητα προσωρινής δικαστικής προστασίας ενώπιον του κοινοτικού δικαστή.

34 Όσον αφορά τις εκτιμήσεις της Επιτροπής σχετικά με το άρθρο 14, παράγραφος 3, του κανονισμού 659/1999, που μνημονεύονται στη σκέψη 27 της παρούσας, δεν είναι αναγκαίο να εξετασθούν περαιτέρω.

35 Συγκεκριμένα, οι σχετικές με τη διάταξη αυτή κρίσεις που διατύπωσε ο δικαστής των ασφαλιστικών μέτρων με τη σκέψη 55 της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως περιλαμβάνονται ως εκ περισσού στον συλλογισμό που ακολούθησε για να καταλήξει ότι η αίτηση αναστολής είναι παραδεκτή.

36 Επομένως, ορθώς ο δικαστής των ασφαλιστικών μέτρων έκρινε την αίτηση αναστολής παραδεκτή.

*Επί του δευτέρου λόγου αναιρέσεως*

Επιχειρήματα των διαδίκων

37 Με το δεύτερο λόγο αναιρέσεως, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι ο δικαστής των ασφαλιστικών μέτρων υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κατά την εκτίμηση του fumus boni juris.

38 Εκ προοιμίου, η Επιτροπή εκθέτει ότι η λογική της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως συνεπάγεται ότι, προκειμένου περί ενισχύσεων για την αναδιάρθρωση, οι οποίες, ως εκ της φύσεως τους, χορηγούνται για να αποτρέψουν τον κίνδυνο αφερεγγυότητας, θα υπάρχει πάντα επείγον και ότι, σε περίπτωση αποφάσεως επιβάλλουσας την επιστροφή τέτοιων ενισχύσεων, θα πρέπει, κατά συνέπεια, πάντα να διατάσσεται, χωρίς πιο εμπεριστατωμένο έλεγχο, η αναστολή εκτελέσεως της εν λόγω αποφάσεως, εξασφαλίζοντας κατά τον τρόπο αυτό την τεχνητή επιβίωση της ενδιαφερομένης επιχειρήσεως. Προκειμένου να διασφαλισθούν έντιμες συνθήκες ανταγωνισμού, θα έπρεπε μάλλον, στο πλαίσιο της αναστολής εκτελέσεως μιας αποφάσεως περί επιστροφής ενισχύσεως για την αναδιάρθρωση, να εφαρμόζονται ιδιαιτέρως αυστηρά κριτήρια κατά τον έλεγχο του fumus boni juris, η δε αναστολή δε θα έπρεπε να χορηγείται παρά κατ' εξαίρεση.

39 Κατά την Επιτροπή, από την αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη προκύπτει ότι ο δικαστής των ασφαλιστικών μέτρων δεν υιοθέτησε την περιοριστική αυτή προσέγγιση κατά την κρίση του περί της υπάρξεως fumus boni juris.

40 Κατά τον πρώτο λόγο περί του fumus boni juris που προέβαλε πρωτοδίκως η TGI, την επιχειρηματολογία επί του οποίου ο δικαστής των ασφαλιστικών μέτρων έκρινε ότι δεν μπορούσε, εκ πρώτης όψεως, να μη λάβει υπόψη, η απαλλαγή από την υποχρέωση πληρωμής δεν συνιστά ενίσχυση αλλά το αντιστάθμισμα υποσχέσεως να υπαχθεί σε εγκριθέν καθεστώς ενισχύσεως, η οποία δόθηκε προηγουμένως στην TGI, πλην όμως δεν τηρήθηκε.

41 Συναφώς, η Επιτροπή αμφισβητεί εκ νέου την αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη επικαλούμενη ορισμένα επιχειρήματα.

42 Καταρχάς, ο προβληθείς από την TGI λόγος προϋποθέτει ότι ένα κράτος μέλος μπορεί να απαλλαγεί από τη ρύθμιση περί ενισχύσεων αν υποσχεθεί, στο πλαίσιο συμβάσεως ιδιωτικού δικαίου περί της πωλήσεως μιας επιχειρήσεως, ενισχύσεις,

ορισμένες από τις οποίες είναι παράνομες και προδήλως ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά, καθόσον, ελλείψει μεταγενέστερης χορηγήσεως των εν λόγω ενισχύσεων, ο λήπτης θα μπορούσε να επικαλεστεί ότι εξέλιπε ουσιώδης όρος της συμβάσεως για να απαιτήσει παροχές που θα έχαναν τον χαρακτήρα ενισχύσεων και θα προσλάμβαναν τον χαρακτήρα αποζημιώσεως του αστικού δικαίου.

43 Στη συνέχεια, η εξήγηση αυτή ουδέποτε προβλήθηκε από την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας στο πλαίσιο της διοικητικής διαδικασίας προκειμένου να δικαιολογηθεί η απαλλαγή από την υποχρέωση πληρωμής.

44 Επιπλέον, η TGI δεν προσκόμισε καμία απόδειξη περί της υπάρξεως μιας τέτοιας υποσχέσεως.

45 Τέλος, η Επιτροπή θεωρεί ότι ο δικαστής των ασφαλιστικών μέτρων δεν μπορούσε να της προσάψει, όπως έπραξε με τη σκέψη 75 της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως, έλλειψη αιτιολογίας της επίμαχης αποφάσεως ως προς το ζήτημα αυτό, δεδομένου ότι η TGI δεν προέβαλε με το δικόγραφο της προσφυγής της τέτοια αιτίαση. Εν πάση περιπτώσει, η αιτιολογία της επίμαχης αποφάσεως είναι επαρκής, δεδομένου ότι το οικείο κράτος μέλος δεν έθιξε το ζήτημα αυτό στο πλαίσιο της διοικητικής διαδικασίας, ενώ η TGI, αν το ανέφερε, δεν προσκόμισε καμία απόδειξη προς στήριξη του ισχυρισμού της.

46 Κατά τον τρίτο λόγο περί του fumus boni juris που προέβαλε πρωτοδίκως η TGI, παραβιάστηκε το δικαίωμά της για μια δίκαιη διαδικασία, στο μέτρο που η Επιτροπή παρέλειψε να έλθει αμέσως σε επαφή μαζί της κατά την επίσημη διαδικασία εξετάσεως, αν και υπέβαλε ερωτήσεις σε ανταγωνίστρια επιχείρηση, η οποία της απάντησε. Η TGI εκτιμά ότι θα έπερεπε να της είχε παρασχεθεί η δυνατότητα να λάβει θέση επί των ουσιωδών σημείων που ανέκυψαν κατά την επίσημη διαδικασία εξετάσεως.

47 Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 80 έως 87 της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως, ο δικαστής των ασφαλιστικών μέτρων έκρινε, τουλάχιστον εκ πρώτης όψεως, ότι, μη διαβιβάζοντας στην TGI τις παρατηρήσεις που έλαβε από ανταγωνίστρια, η Επιτροπή διέπραξε πλημμέλεια και ότι υπήρχε πραγματική πιθανότητα, αν δεν υπήρχε η πλημμέλεια αυτή, η επίσημη διαδικασία εξετάσεως να κατέληγε σε διαφορετικό αποτέλεσμα.

48 Συναφώς, η Επιτροπή ισχυρίζεται, αφενός, ότι επισήμανε κατά τη διαδικασία ενώπιον του δικαστή των ασφαλιστικών μέτρων ότι δεν στήριξε την επίμαχη απόφαση στις παρατηρήσεις της ανταγωνίστριας επιχειρήσεως.

49 Η Επιτροπή θεωρεί, αφετέρου, ότι οι σκέψεις 85 και 86 της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως ενέχουν πλάνη περί το δίκαιο στο μέτρο που στηρίζονται σε υποτιθέμενη υποχρέωση της Επιτροπής, στο πλαίσιο επίσημης διαδικασίας εξετάσεως, να διαβιβάζει προς υποβολή παρατηρήσεων στον αποδέκτη της ενισχύσεως τις παρατηρήσεις που υπέβαλε στην Επιτροπή ανταγωνιστής του αποδέκτη αυτού.

50 Κατά την Επιτροπή, η TGI, η οποία υπέβαλε παρατηρήσεις στο πλαίσιο της επίσημης διαδικασίας εξετάσεως, δεν είχε άλλο δικαίωμα ούτε βάσει της υποχρεώσεως μη διακρίσεως μεταξύ των ενδιαφερομένων μερών ούτε βάσει του άρθρου 41, παράγραφος 1, του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, ούτε κατ' αναλογική εφαρμογή των αρχών που διατυπώθηκαν με την προπαρατεθείσα απόφαση Max.mobil κατά Επιτροπής.

51 Με τις γραπτές της παρατηρήσεις σχετικά με τον δεύτερο λόγο αναιρέσεως, η TGI αμφισβητεί καταρχήν την ανάγκη χρησιμοποιήσεως, σε μία περίπτωση όπως η υπό κρίση, ιδιαιτέρως αυστηρών κριτηρίων προκειμένου να εκτιμηθεί η ύπαρξη fumus boni juris.

52 Η γενική άποψη που υποστήριξε η Επιτροπή θα καθιστούσε στην πράξη αδύνατη ή εξαιρετικά δυσχερή την προσωρινή δικαστική προστασία, πράγμα αντίθετο με την αρχή της αποτελεσματικής προστασίας των δικαιωμάτων.

53 Η TGI αντικρούει επίσης τις αιτιάσεις που διατυπώνει η Επιτροπή κατά της εκτιμήσεως περί του fumus boni juris που περιέχεται στην αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη. Όσον αφορά την εκτίμηση του πρώτου λόγου περί του fumus boni juris που προέβαλε η TGI πρωτοδίκως, η TGI θεωρεί, κατ' ουσίαν, ότι η Επιτροπή περιορίζεται να επαναλάβει τα επιχειρήματα που προέβαλε πρωτοδίκως, πράγμα που καθιστά το μέρος αυτό του δευτέρου λόγου αναιρέσεως απαράδεκτο. Όσον αφορά τον τρίτο λόγο περί του fumus boni juris που προέβαλε η TGI πρωτοδίκως, σχετικά με τη διαδικαστική πλημμέλεια της Επιτροπής, η TGI ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή, αμφισβητώντας ότι υπείχε υποχρέωση διαβιβάσεως έναντι αυτής, επιχειρεί να μεταβάλει το αντικείμενο της διαφοράς ενώπιον του δικαστή των ασφαλιστικών μέτρων, κατά παράβαση του άρθρου 113, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, διότι αναγνώρισε πρωτοδίκως ότι υπέπεσε στο σφάλμα αυτό.

Εκτίμηση

54 Καταρχάς, πρέπει να εκτιμηθεί η εισαγωγική επιχειρηματολογία της Επιτροπής ότι, όταν πρόκειται περί αποφάσεως επιβάλλουσας την επιστροφή ενισχύσεως για την αναδιάρθρωση, θα υπάρχει πάντα επείγον, λόγω προβλημάτων αφερεγγυότητας του αποδέκτη της ενισχύσεως, με συνέπεια να πρέπει να εφαρμόζονται ιδιαιτέρως αυστηρά κριτήρια για να γίνει δεκτή η ύπαρξη fumus boni juris.

55 Η επιχειρηματολογία αυτή δεν μπορεί να γίνει δεκτή κατά τρόπο τόσο γενικό και απόλυτο όπως διατυπώνεται από την Επιτροπή.

56 Η ενδεχόμενη αφερεγγυότητα μιας επιχειρήσεως δεν συνεπάγεται οπωσδήποτε ότι η προϋπόθεση του επείγοντος πληρούται. Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο εξετάσεως της οικονομικής βιωσιμότητας μιας επιχειρήσεως, η εκτίμηση της ουσιαστικής της καταστάσεως μπορεί να πραγματοποιηθεί λαμβανομένων υπόψη των χαρακτηριστικών του ομίλου με τον οποίο συνδέεται μέσω του συνόλου των μετόχων της. [διάταξη της 15ης Απριλίου 1998, C-43/98 P(R), Camar κατά Επιτροπής και Συμβουλίου, Συλλογή 1998, σ. I-1815, σκέψη 36], πράγμα που μπορεί να οδηγήσει τον δικαστή των ασφαλιστικών μέτρων στην κρίση ότι η προϋπόθεση του επείγοντος δεν πληρούται, παρά την προβλέψιμη κατάσταση αφερεγγυότητας της επιχειρήσεως.

57 Επιβάλλεται επιπλέον η διαπίστωση ότι, επανειλημμένως, επιχειρήσεις δεν μπόρεσαν να αποδείξουν ότι συντρέχει η προϋπόθεση του επείγοντος προς στήριξη αιτήσεων αναστολής εκτελέσεως αποφάσεων περί επιστροφής κρατικών ενισχύσεων, συμπεριλαμβανομένων ενισχύσεων για την αναδιάρθρωση (βλ. προπαρατεθείσα διάταξη BP Nederland κ.λπ. κατά Επιτροπής· διατάξεις της 2ας Αυγούστου 2001, T-111/01 R, Saxonia Edelmetalle κατά Επιτροπής, Συλλογή 2001, σ. II-2335, και της 12ης Ιουνίου 2002, T-91/02 R, Klausner Nordic Timber κατά Επιτροπής, μη δημοσιευθείσα στη Συλλογή).

58 Επιπλέον, μολονότι η αναστολή εκτελέσεως μιας αποφάσεως περί επιστροφής ασυμβίβαστης ενισχύσεως μπορεί να παρατείνει τα αρνητικά για τον ανταγωνισμό αποτελέσματα που συνεπάγεται η ενίσχυση αυτή, εντούτοις, πρέπει επίσης να γίνει δεκτό, αντιστρόφως, ότι η άμεση εκτέλεση μιας τέτοιας αποφάσεως συνεπάγεται κανονικά μη αναστρέψιμα για τη λήπτρια επιχείρηση αποτελέσματα, χωρίς να μπορεί a priori να αποκλειστεί το ενδεχόμενο να κριθεί τελικώς νόμιμη η διατήρηση της ενισχύσεως νόμιμη λόγω των ενδεχόμενων πλημμελειών της εν λόγω αποφάσεως.

59 Επομένως, η άποψη της Επιτροπής δεν μπορεί να γίνει δεκτή αυτούσια, διότι θα μπορούσε να εξασθενίσει αισθητά την προσωρινή ένδικη προστασία και να περιορίσει την ευρεία εξουσία εκτιμήσεως που πρέπει να διαθέτει ο δικαστής των ασφαλιστικών μέτρων προκειμένου να ασκεί τις αρμοδιότητες που του έχουν ανατεθεί [βλ., υπό την έννοια αυτή, τη διάταξη της 11ης Απριλίου 2002, C-481/01 P(R), NDC Health κατά IMS Health και Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. II-3401, σκέψη 58].

60 Το συμπέρασμα αυτό επιβάλλεται κατά μείζονα λόγο στην υπό κρίση υπόθεση όπου η TGI αμφισβητεί τον χαρακτηρισμό της απαλλαγής από την υποχρέωση πληρωμής ως ενισχύσεως για την αναδιάρθρωση, ενώ η απαλλαγή αυτή δεν συνιστά, κατά τους ισχυρισμούς της ούτε καν ενίσχυση υπό την έννοια του άρθρου 87, παράγραφος 1, ΕΚ. Υπό τις συνθήκες αυτές, η ένταση του ελέγχου του fumus boni juris στον οποίο πρέπει να προβεί ο δικαστής των ασφαλιστικών μέτρων δεν μπορεί να εξαρτάται από μια παραδοχή, ήτοι από την ύπαρξη ενισχύσεως για την αναδιάρθρωση, που βρίσκεται ακριβώς στο επίκεντρο της εκτιμήσεως του fumus boni juris.

61 Οι ενδοιασμοί της Επιτροπής μπορούν να ληφθούν προσηκόντως υπόψη όχι τόσο στο πλαίσιο της εκτιμήσεως του fumus boni juris, όσο κατά τη στάθμιση των διακυβευόμενων συμφερόντων, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται το συμφέρον ανόθευτου ανταγωνισμού.

62 Δεδομένου ότι η εισαγωγική επιχειρηματολογία της Επιτροπής δεν έγινε δεκτή, πρέπει να εξετασθεί η ορθότητα των αιτιάσεων που προβάλλει κατά της εκτιμήσεως του δικαστή των ασφαλιστικών μέτρων όσον αφορά τον πρώτο και τον τρίτο λόγο που προέβαλε πρωτοδίκως η TGI προς απόδειξη του fumus boni juris.

63 Πρώτον, όσον αφορά το τμήμα της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως σχετικά με τον πρώτο λόγο, κατά τον οποίο η απαλλαγή από την υποχρέωση πληρωμής δεν αποτελεί ενίσχυση υπό την έννοια του άρθρου 87, παράγραφος 1, ΕΚ (σκέψεις 74 έως 79 της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως), επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η αναίρεση συνίσταται, κατ' ουσίαν, σε εκ νέου αμφισβήτηση της εκτιμήσεως των πραγματικών περιστατικών και του ελέγχου των αποδείξεων από τον δικαστή των ασφαλιστικών μέτρων.

64 Πράγματι, με βάση την εξέταση των στοιχείων της δικογραφίας, συμπεριλαμβανομένης της επίμαχης αποφάσεως, όπως ήταν αιτιολογημένη, ο δικαστής των ασφαλιστικών μέτρων κατέληξε σε ορισμένες προσωρινές εκτιμήσεις ως προς το υποστατό της υποσχέσεως του ομόσπονδου κράτους της Θουριγγίας (σκέψη 75 της αναιρε-

σιβαλλομένης διατάξεως) και στο γεγονός ότι η εν λόγω υπόσχεση μπορούσε να εμπίπτει σε εγκριθέν καθεστώς ενισχύσεων (σκέψη 77 της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως), εκτιμήσεις από τις οποίες συνήγε ότι, παρά τις παρατηρήσεις της Επιτροπής, η επιχειρηματολογία της TGI σχετικά με τον πρώτο λόγο περί του fumus boni juris δεν μπορούσε, εκ πρώτης όψεως, να μη ληφθεί υπόψη.

65 Τέτοιες, όμως, εκτιμήσεις δεν μπορούν να τεθούν εκ νέου υπό αμφισβήτηση στο πλαίσιο αναιρέσεως.

66 Ειδικότερα, κατά τα άρθρα 225 ΕΚ και 51, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού ΕΚ του Δικαστηρίου, η αίτηση αναιρέσεως περιορίζεται επί νομικών ζητημάτων και πρέπει να στηρίζεται σε λόγους αντλούμενους από την αναρμοδιότητα του Πρωτοδικείου, από πλημμέλειες κατά την ενώπιον του Πρωτοδικείου διαδικασία θίγουσες τα συμφέροντα του αναιρεσείοντος ή από παραβίαση του κοινοτικού δικαίου από το Πρωτοδικείο. Το Πρωτοδικείο είναι το μόνον αρμόδιο, αφενός, για να διαπιστώνει τα πραγματικά περιστατικά, εκτός των περιπτώσεων όπου η ουσιαστική ανακρίβεια των διαπιστώσεών του προκύπτει από στοιχεία της δικογραφίας που του υποβλήθηκαν, και, αφετέρου, για την εκτίμηση των εν λόγω περιστατικών.

67 Επιπλέον, το Δικαστήριο δεν είναι καταρχήν αρμόδιο να εξετάζει τα αποδεικτικά στοιχεία που δέχθηκε το Πρωτοδικείο προς στήριξη των διαπιστώσεών του ή της εκτιμήσεως των πραγματικών περιστατικών. Πράγματι, εφόσον τηρήθηκαν οι γενικές αρχές του δικαίου και οι δικονομικοί κανόνες που διέπουν το βάρος αποδείξεως και τη διεξαγωγή των αποδείξεων, το Πρωτοδικείο και μόνον είναι αρμόδιο να εκτιμήσει την αξία η οποία πρέπει να προσδοθεί στα στοιχεία που του έχουν υποβληθεί [διάταξη της 25ης Ιουνίου 1998, C-159/98 P(R), Ολλανδικές Αντίλλες κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1998, σ. I-4147, σκέψη 68].

68 Όσον αφορά το επιχείρημα της Επιτροπής ότι, ακόμα και αν η απαλλαγή από την υποχρέωση πληρωμής αντιστάθμισε τη μη καταβολή προηγουμένως υποσχεθείσας ενισχύσεως, η απαλλαγή αυτή αποτελεί επίσης ενίσχυση όπως και το αντισταθμιστικό μέτρο, αυτό δεν λαμβάνει υπόψη τον ισχυρισμό της TGI ότι η αρχικώς υποσχεθείσα ενίσχυση ενέπιπτε σε εγκεκριμένο καθεστώς ενισχύσεων, ισχυρισμό που δεν απορρίφθηκε από τον δικαστή των ασφαλιστικών μέτρων.

69 Επομένως, ο δεύτερος λόγος αναιρέσεως, στο μέτρο που αφορά τις σκέψεις 74 έως 79 της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως, πρέπει να απορριφθεί εν μέρει ως απαράδεκτος και εν μέρει ως αβάσιμος.

70 Δεύτερον, όσον αφορά το τμήμα της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεωσχετικά με τον τρίτο λόγο που προέβαλε πρωτοδίκως η TGI προς απόδειξη του fumus boni juris, κατά τον οποίο παραβιάστηκε το δικαίωμά της για δίκαιη διαδικασία (σκέψεις 80 έως 87 της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως), η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι κακώς ο δικαστής των ασφαλιστικών μέτρων, αφενός, της επέβαλε υποχρέωση διαβιβάσεως στον λήπτη της ενισχύσεως των παρατηρήσεων που έλαβε από ανταγωνιστή στο πλαίσιο επίσημης διαδικασίας εξετάσεως και, αφετέρου, έκρινε ότι η έλλειψη διαβιβάσεως των παρατηρήσεων αυτών άσκησε, εν προκειμένω, επίδραση στην τελική απόφαση.

71 Το επιχείρημα της TGI ότι αυτός ο λόγος αναιρέσεως αποτελεί νέο και, επομένως, εκπροθέσμως προβληθέντα, ισχυρισμό δεν μπορεί να γίνει δεκτό. Συγκεκριμένα, αν και η Επιτροπή αναγνώρισε πρωτοδίκως ότι έπρεπε να κοινοποιήσει τα εν λόγω στοιχεία στη Γερμανική Κυβέρνηση, προκύπτει, αντίθετα, από τα στοιχεία της δικογραφίας του Πρωτοδικείου ότι αμφισβήτησε, έστω έμμεσα, την υποχρέωση να πράξει το ίδιο έναντι της επιχειρήσεως που έλαβε την ενίσχυση.

72 Επομένως, ο δεύτερος λόγος αναιρέσεως, στο μέτρο που αφορά τις σκέψεις 80 έως 87 της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως, είναι παραδεκτός.

73 Επί της ουσίας, πρέπει να τονιστεί, καταρχάς, ότι ο προβληθείς από την Επιτροπή λόγος στηρίζεται σε εν μέρει εσφαλμένη ανάγνωση της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως στο μέτρο που η Επιτροπή φαίνεται ότι εκκινεί από την σκέψη ότι ο δικαστής

των ασφαλιστικών μέτρων τής επέβαλε υποχρέωση διαβιβάσεως στον αποδέκτη της ενισχύσεως, προς σχολιασμό, των παρατηρήσεων που διατύπωσε ανταγωνιστής στο πλαίσιο επίσημης διαδικασίας εξετάσεως.

74 Όπως, όμως, προκύπτει από τη σκέψη 85 της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως, η υποχρέωση διαβιβάσεως που, κατά τον δικαστή των ασφαλιστικών μέτρων, υπέχει η Επιτροπή αφορά μόνον «ειδικές» παρατηρήσεις «τις οποίες ζήτησε ρητώς από ανταγωνίστρια επιχείρηση κατόπιν των παρατηρήσεων που είχε καταθέσει αρχικά ο εν λόγω αποδέκτης της ενισχύσεως».

75 Επομένως, ο λόγος που προβάλλει η Επιτροπή πρέπει να γίνει κατανοητός ως αμφισβητών μια τέτοια, κατ' αυτόν τον τρόπο περιορισμένη, υποχρέωση.

76 Συναφώς, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, ακόμα και κατ' αυτό τον τρόπο περιορισμένη, η εν λόγω διαδικαστική υποχρέωση, που ο δικαστής των ασφαλιστικών μέτρων έκρινε προσωρινά ότι υπέχει η Επιτροπή, δεν στηρίζεται ούτε στον κανονισμό 659/1999 ούτε στη νομολογία του Δικαστηρίου.

77 Εντούτοις, ακόμα και αν θεωρηθεί ότι ο λόγος της Επιτροπής είναι βάσιμος ως προς το σημείο αυτό, δεν μπορεί να οδηγήσει σε αμφισβήτηση του συμπεράσματος του δικαστή των ασφαλιστικών μέτρων περί του fumus boni juris που διατυπώθηκε στη σκέψη 88 της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως.

78 Ειδικότερα, όπως διαπιστώθηκε με τις σκέψεις 63 έως 69 της παρούσας διατάξεως, η Επιτροπή δεν κατάφερε να αντικρούσει την εκτίμηση του δικαστή των ασφαλιστικών μέτρων σχετικά με την ύπαρξη fumus boni juris ως προς τον πρώτο λόγο που προέβαλε πρωτοδίκως η TGI.

79 Υπό τις συνθήκες αυτές, ο δεύτερος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί χωρίς να χρειάζεται να εξετασθεί περαιτέρω η βασιμότητα των επιχειρημάτων της Επιτροπής.

*Επί του τρίτου λόγου αναιρέσεως*

Επιχειρήματα των διαδίκων

80 Με τον τρίτο λόγο αναιρέσεως, η Επιτροπή εκθέτει ότι δεν συμμερίζεται την εκτίμηση του δικαστή των ασφαλιστικών μέτρων ως προς την ύπαρξη «εξαιρετικών και ειδικότατων περιστάσεων» που θα μπορούσαν να δικαιολογήσουν στάθμιση των διακυβευόμενων συμφερόντων υπέρ της χορηγήσεως της αναστολής και ισχυρίζεται ότι πρόκειται για νομική πλάνη.

81 Θεωρεί, αφενός, ότι οι εξαιρετικές και ειδικότατες περιστάσεις που συνηγορούν υπέρ της κατ' εξαίρεση παροχής προσωρινής ένδικης προστασίας είναι μόνον αυτές που θα μπορούσαν να ληφθούν υπόψη στο πλαίσιο διαδικασίας χορηγήσεως της ενισχύσεως, πράγμα που δεν συμβαίνει εν προκειμένω και, αφετέρου, ότι είναι εσφαλμένη η θεμελίωση στο γεγονός ότι οι αποδοτέες ενισχύσεις αντιπροσωπεύουν μέρος μόνον του συνόλου των χορηγηθεισών ενισχύσεων.

Εκτίμηση

82 Προκύπτει εξαρχής ότι ο λόγος αυτός δεν μπορεί να γίνει δεκτός, διότι θέτει αμέσως εν αμφιβόλω τις πραγματικές εκτιμήσεις του δικαστή των ασφαλιστικών μέτρων, πράγμα που δεν μπορεί να γίνει δεκτό στο πλαίσιο αναιρέσεως (βλ. σκέψεις 66 και 67 της παρούσας διατάξεως).

83 Ειδικότερα, από την αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη προκύπτει ότι ο δικαστής των ασφαλιστικών μέτρων έκρινε ότι υφίστανται εξαιρετικές και ειδικότατες περιστάσεις λαμβάνοντας ακριβώς υπόψη τις ιδιαιτερότητες της υπό κρίση υποθέσεως και στηριζόμενος σε στοιχεία που, εξάλλου, αποδεικνύονται κρίσιμα.

84 Επιπλέον, η Επιτροπή περιορίστηκε, με την αναίρεσή της να προβάλει τους ισχυρισμούς που παρατίθενται στη σκέψη 81 της παρούσας διατάξεως, χωρίς να επιχειρηματολογήσει περαιτέρω.

85 Επομένως, ο τρίτος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτος.

86 Απ' όλα τα ανωτέρω προκύπτει ότι η αναίρεση πρέπει να απορριφθεί.

**Επί των δικαστικών εξόδων**

87 Επειδή η Επιτροπή ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

διατάσσει:

**1) Απορρίπτει την αίτηση αναιρέσεως.**

**2) Καταδικάζει την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στα δικαστικά έξοδα.**

Λουξεμβούργο, 18 Οκτωβρίου 2002.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Ο Πρόεδρος

G. C. Rodríguez Iglesias